

Feb 26th, 2009

Cuốn phim chi m nhi u gi i th ng Oscars nh t trong k Đi i h i Đi n nh năm nay là phim “Slumdog Millionaire”. Vì c trao gi i này có m t ý nghĩa đ c bi t v m i quan h qu c t và tình c m c a con ng i v i con ng i nói chung trên th gi i. T a đ cu n phim có th đ ch nh sau: “T nhà chu t đ n tri u phú”. Đó là câu chuy n c a hai em nh đi ăn xin l m rác, s ng chui rúc, ng trong nh ng đ ng nhà đ nát c a m t xóm nghèo điều tàn. N i đó đ đâu v y? Đó là Mumbai, m t đ i đô th l ng l y, th đô tài chính c a n Đ . N i đây th i x a ng i Pháp g i là Bombay, vào tháng 11 năm ngoái đã b kh ng b t n công đ đ i làm ch n đ ng đ lu n th gi i. Hai em nh đóng phim là hai em trai n Đ , lên 9 và 10 tu i, thu c m t gia đình nghèo đông con s ng Mumbai.

T c nh s ng tuy t v ng, hai em đã ph n đ u ch ng l i ngh ch c nh đ r i l n lên tr thành tri u phú. “Slumdog Millionaire” đ c trao đ n 8 gi i th ng: phim hay nh t, đ o đi n gi i nh t, 2 gi i v âm nh c, chuy n phim và 3 gi i v k thu t. Hai em đóng vai này đã đ c đón t n Đ qua đ đ bu i lãnh gi i v i s hoan hô nhi t li t c a khán gi . Đ c bi t cũng trong gi phút c a Đ i h i Oscars, dân các xóm nghèo quanh thành ph Mumbai đã t t p đông đ o có t i c tri u ng i reo hò nh y múa m ng r , ch a k đ n hàng tri u ng i khác xem truy n hình nh c a thành ph 65 tri u dân mỳ. M t phim nh mô t cu c s ng xã h i c a m t n c ngoài đ c nhi u gi i Oscars nh v y cũng hi m có, nh ng có đ c đi m là các nhà làm phim M đã v i t i n Đ , có m t n n văn hóa khác các n c Âu M và m t dân s đông vào hàng nhì trên th gi i. n Đ t hàng ngàn năm qua v n là m t n c nghèo, kinh t ch m i phát tri n m nh trong m t ch c năm g n đây nh n n giáo đ c qu c gia đã m r ng v khoa h c k thu t. Hình nh c a hai em nh đã v n n lên t c nh nghèo kh đ tr thành gi u l n cũng nh hình nh m t n c đông dân và nghèo s p ti n lên đ tr thành m t c ng qu c kinh t đã ch ng minh m t nguyên lý đ c nhà bác h c Charles Darwin g i là lu t ti n hóa. Châm ngôn c a lu t ti n hóa là “S s ng còn c a k thích ng nh t (Survival of the fittest)”. Thích ng cái gì? Thích ng v i hoàn c nh, v i th i th . Tôi nghĩ cu n phim là m t s nh c nh cho n c M đang ph i đ ng đ u v i nh ng khó khăn ghê g m v kinh t cũng nh v chi n tranh bên ngoài. Đ i v i n c M , kh ng ho ng kinh t cũng nh cu c chi n đánh kh ng b đ u có liên can đ n quan h qu c t . V y n c M ph i thích ng v i hoàn c nh này nh th nào?

Tr c h t hãy nói v s thích ng c a m t cá nhân. Thích ng không có nghĩa là hai tay buông xuôi, m c cho hoàn c nh xô đ y đ r i b ào th i trong xã h i đang s ng. Thích ng không có nghĩa là đ u hàng mà ph i tranh đ u b t đ u t b n thân c a chính mình, xóa b nh ng t t t ng, nh ng quan ni m c h l i th i đ tranh đ u ti n lên theo đà ti n hóa c a t p th , c a c ng đ ng xã h i trong n c. Đây là lãnh v c đ i phó v i bên ngoài đ tùy c ng bi n, có th nh t th i. Nh ng bên trong, nghĩa là l i lãnh v c t duy và tâm linh, nh ng giá tr tinh th n trong sáng và cao quý nh t v n ph i gi cho v ng, không th thay đ i. Thí d lòng nhân đ o, nghĩa làm ng i, b n ph n đ i v i nhà, v i n c.

V y còn t p th thì sao? đ đây v n đ thích ng ph c t p h n nhi u, ngay t t p th nh nh t là c ng đ ng dân chúng b t c xã h i nào. Trong m t n c có ch đ t do dân ch , chuy n mu n ng i nh m t, nh t nh t đ u thông qua đ nghĩ nh nhau, làm nh nhau nh m y anh rô-b t là chuy n không t ng, nó ch có m t ch đ đ c tài chuyên ch . Vì th trong m t

c ng đ ng xã h i ho c dân chúng c a m t n c dân ch , nh ng t t ng và hành đ ng khác bi t đ u có th n y n . Trong m t xã h i t do kinh doanh, s c nh tranh ngh nghi p không th nào tránh và đôi khi cũng có s l m đ ng đ a đ n nh ng chia r v chính tr nh ng v n trong khung c nh c a lu t pháp. Dù sao tình tr ng này cũng không th t o thành m t s phân hóa đáng ng i, b i vì k c n tr ch là thi u s , không th nh h ng đ n xu th chung c a đa s đòi thích ng v i th i th . Đa s th ng thi u s là quy lu t dân ch .

B i v y qua đ n tình hình chính tr c a c n c, v n đ thích ng m i th c s quan tr ng, vì đây là y u t quy t đ nh cho hai lãnh v c kinh t và quân s c a m t n c. Hai lãnh v c này b t bu c ph i đ a đ n v n đ đ i ngo i. Đ c bi t đ i v i m t siêu c ng nh n c M , chính sách đ i ngo i l i càng quan tr ng h n nhi u. V y n c M c n ph i thích ng nh th nào đ kh i b ào th i ra kh i ng i v siêu c ng, m nh nh t th gi i v kinh t cũng nh v quân s ? Tôi mu n đ t câu h i này v i hai đ ng C ng Hòa và Dân Ch mà t th i xa x a v n thay nhau lãnh đ o n c M . Có khi B ch c n m trong tay m t đ ng, còn Qu c H i cũng có khi C ng Hòa n m đa s , cũng có khi Dân Ch n m đa s .

T i th ba TT Obama đã lên ti ng tr c Qu c h i L ng vi n đ trình b y v đo n đ ng s p t i c a k ho ch c u nguy kinh t . Ông nói: “S gi i quy t nh ng khó khăn không ngoài t m tay c a chúng ta. Đi u c n thi t cho đ t n c là chúng ta ph i h p nhau l i, đ ng đ u v i nh ng th thách, và m t l n n a hãy nh n l y trách nhi m v t ng lai c a chúng ta”. Di n t này không ph i ch dành cho Qu c h i mà th t ra ông Obama mu n nói v i t t c dân M đ đem l i ni m tin và hy v ng gi a lúc tình th có v nh tuy t v ng tr c m i h a s p đ . Ông cam k t: “Chúng ta s xây đ ng l i, chúng ta s ph c h i và n c M s m nh h n tr c”.

Ngoài nh ng v n đ c p bách v tài chính, Obama đã nêu lên m c 3 tiêu chính c a đo n đ ng dài: c i ti n năng l ng, y t và giáo d c. Phòng h p và c d y hành lang trên l u đ y khách m i đã đ ng lên v tay hoan hô đ n 60 l n, phía đ ng C ng hòa ch có kho ng 30 l n đ ng lên v tay chung v i c phòng h p. Theo k t qu th m dò, 85% dân chúng M c m th y l c quan h n v c p lãnh đ o m i c a h .

Hành pháp và L p pháp là hai ngành lãnh đ o đ t n c, do dân b u. Tr c s b t đ ng c a nh ng ph n t c c đoan đ i v i k ho ch C u nguy Kinh t c a T ng Th ng Obama, “s s ng còn c a k thích ng nh t” có th đ n mu n. Nh ng mu n còn h n không.